

HET EERSTE ENERGIENEUTRALE WOONZORGCENTRUM VAN NEDERLAND

MASSIEF PASSIEVE ZORGBOUW IN VROOMSHOOP

HET NIEUWE WOONZORGCENTRUM IN VROOMSHOOP BEVAT 21 APPARTEMENTEN EN EEN 'OUDER-KIND VOORZIENING'. HET GEBOUW IS ONTWERPEN DOOR PETERS & LAMMERINK ARCHITECTEN UIT HENGELLO. HET IS HET EERSTE ENERGIENEUTRALE WOONZORGCENTRUM VAN NEDERLAND. HET CENTRUM IS GEBOUWD VOLGENS DE MASSIEF PASSIEF METHODE. EEN INTERVIEW OVER DIT PROJECT MET GERT PETERS, VAN PETERS & LAMMERINK ARCHITECTEN.

GERT PETERS, Peters & Lammerink architecten.

HET NIEUWE WOONZORGCENTRUM IN VROOMSHOOP, EEN ONTWERP VAN PETERS & LAMMERINK ARCHITECTEN UIT HENGELLO. HET EERSTE ENERGIENEUTRALE WOONZORGCENTRUM VAN NEDERLAND. HET CENTRUM IS GEBOUWD VOLGENS DE MASSIEF PASSIEF METHODE.

Hebben jullie ervaring in zorgprojecten?

"Wij hebben de afgelopen jaren een flink aantal projecten in de gezondheidszorg 'haalbaar' gemaakt die in eerste instantie 'onhaalbaar' leken, door kritisch te kijken naar het programma, de mogelijkheden van de locatie en de inzet van de financiële middelen. Eén van deze projecten was het verpleeghuis de Vijverhof te Harmelen. Toen wij aan tafel kwamen was de opdrachtgever al acht jaar bezig met renovatieplannen. Door een andere benadering te kiezen is het ons, samen met onze opdrachtgever, gelukt om een nieuw gebouw te realiseren voor 144 bewoners, en dat binnen het beschikbare budget."

Hoe hebben jullie het project in Vroomshoop verkregen?

"Wij zijn voor de opdracht in Vroomshoop geselecteerd via een architectenprijsvraag georganiseerd door woningcorporatie Mijnde Wonen te Weerselo samen met de huurder Baalderborg. Baalderborg is een zorgorganisatie voor ouderen en gehandicapten."

Waar ligt het woonzorgcentrum?

"Het woonzorgcentrum ligt aan de Stationslaan

te Vroomshoop, een straat met een groen karakter met een flink aantal oude loofbomen.

De straat eindigt bij het oude station dat niet meer in gebruik is. De uiterlijke verschijningsvorm van dit station is van invloed geweest op het uiterlijk van het woonzorgcentrum, spitse daken met grote overstekken. Het gebouw moest volgens ons vooral goed in de dorpse sfeer van de straat passen."

Wat zijn ontwerpuitgangspunten geweest?

"Bij het maken van ontwerpen voor de gehandicaptensector is ons uitgangspunt in het algemeen dat de gebouwen niet de uitstraling hebben van instellingsgebouwen, maar onderdeel uitmaken van de woonomgeving."

Wat is het programma?

"Het woonzorgcentrum is bedoeld voor 24 gehandicapte bewoners die in groepen van 6 samenwonen. Per groep zijn er een aantal voorzieningen waaronder een eigen huiskamer. Daarnaast is er de unieke mogelijkheid van 2 ouder-kind woningen waar ouders samen met hun gehandicapte kind kunnen wonen. De ouders en hun kind hebben ieder hun eigen

PETERS & LAMMERINK ARCHITECTEN

Peters & Lammerink architecten is een landelijk opererend architectenbureau. Het kantoor is opgericht in 1999 en gevestigd in Hengelo. Het bureau heeft tien medewerkers. Peters & Lammerink architecten ontwerpt met Revit conform de BIM methodiek. In 2011 leverde het bureau de duurzaamste gemeentewerf van Nederland op, in Hardenberg. Een van de specialisaties is de gezondheidszorg. Daarnaast ontwerpt Peters & Lammerink architecten scholen, eerstelijns centra, seriematige woningbouw en industrie. Enkele recente zorgprojecten van het bureau: Verpleeghuis de Vijverhof te Harmelen, 144 bewoners (2013); Verpleeghuis 't Vlierhuis te Ommen (2014); Particuliere Zorgvilla, Zorggroep De Laren te Berg en Dal (2013); Particuliere Zorgvilla De Nieuwenhof te Voorst (2013); Woonzorgcentrum De Brugstede te Lemelerveld (2012); Eerstelijns centrum, kinderdagverblijf en Dorps-huis, De Binder te Gramsbergen. (2013); Vakantieoord voor ouderen en gehandicapten de Imminkhoeve te Lemele (1e fase 2013); Groepswonen stichting de Lichtenvoorde te Lochem (2014); Groepswonen stichting Baalderborg te Emmen (2014), en drie woonzorgcentra in aanbouw, oplevering 2014 en 2015, totaal 185 bewoners.

BIM EN PIM

Het woonzorgcentrum in Vroomshoop is mede tot stand gekomen door het morfologisch ontwerp-proces in de nieuwe aanbestedings-vorm. Bij het uitwerken van het ontwerp is maximaal gebruik gemaakt van de integrale ontwerpmethodiek BIM (Bouw Informatie Model). Het coördinatiemodel bevatte alle informatie over het project en van alle disciplines. Het gebruik van een project informatie management systeem (PIM) ondersteunde die manier van werken in dit project en gaf een overzichtelijke basis voor de bouw van innovatieve projecten.

appartement, die onderling verbonden zijn. Voor de verzorging kan men een beroep doen op Baalderborg.”

Duurzaamheid was een belangrijke criterium?

“Ten aanzien van de uitvoering heeft onze opdrachtgever Mijande Wonen een aannemers-selectie georganiseerd met duurzaamheid als belangrijk criterium. Bouwbedrijf Karsten samen met installatiebedrijf Alferink, Azimut Passiefhuis en duurzaamheidsadviseur BouwQuest kwamen met het beste plan van aanpak. Duurzaamheid gaat vooral over het zeer goed afstemmen van het gebouw en de installatie. Door een hoog-waardige isolatieschil aan te brengen volgens de passiefhuis methode is het mogelijk om met zo min mogelijk energie een gebouw comfortabel te maken. Een passiefhuis is een gebouw waar de thermische behaaglijkheid wordt verzorgd door alleen naverwarming of nakoeling van de ventilatielucht (25 m³/h), nodig om een goede luchtkwaliteit te waarborgen. Het komt er op neer dat een gebouw zo min mogelijk energie mag verliezen via de schil van het gebouw. Dit betekent dus een hoge luchtdichtheid van buitenschil. In de materiaalkeuze zijn wij uitgegaan van duurzame materialen die onderhoudsarm zijn.”

Hoe zit het energieconcept in elkaar

“Bij het energieconcept is de zon een belangrijke factor. Dankzij de zonnecollectoren op het dak kan zonnewarmte worden gebruikt om het benodigde water op te warmen. Dat water wordt

gebruikt als warm tapwater en als basis voor de vloerverwarming. Indien er onvoldoende zonnewarmte is, kan de installatie op zeer energie-zuinige wijze met behulp van een gasgestookte boiler in de warmwatervraag voorzien. Een warmte terugwininstallatie (WTW) zorgt voor de ventilatie. Koude lucht van buiten wordt voorverwarmd door de warme lucht die het gebouw verlaat. Ook de situering van het gebouw is van belang voor een goede energiehuishouding. Het grootste deel van de zorgappartementen ligt op het zuiden. In de zomer zorgen de grote loofbomen ervoor dat er voldoende schaduw is en in de winter kan de zon binnendringen in het gebouw.”

De financiële consequenties van een passiefhuis ten opzichte van een traditioneel gebouw?

“In Vroomshoop betekende het kiezen voor de passiefhuismethode een kostenstijging van vier procent. Vanuit de exploitatie gezien betekende dat een forse besparing op de energielasten, zelfs bij gelijkblijvende energieprijzen over de komende 50 jaar.”

Wat zijn de lessen geweest van dit project?

“De belangrijkste les voor ons als architectenbureau is dat energieconcepten steeds meer verweven raken met het ontwerp en dat die concepten steeds vroeger in dit ontwerpproces hun intrede doen.”

PROJECTGEGEVENS

Opdrachtgever: Mijande Wonen en Baalderborg Groep
Architectuur: Peters & Lammerink architecten
Aannemersbedrijf: Bouwbedrijf Karsten
Installatietechniek: Alferink
Bouwmanagement: Bouwnext
Kalkzandsteen: Calduran
Isolatie: Recticel Insulation
Duurzaamheidsadviseur: BouwQuest
Passiefhuis adviseur: Azimut
Bouw bureau

